Predimenzioniranost u suvremenoj umjetnosti

Malčić, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:947955

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

THE ACADEMY OF ARTS AND CULTURE IN OSIJEK

Repository / Repozitorij:

Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek

zir.nsk.hr

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA VIZUALNE I MEDIJSKE UMJETNOSTI
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

IVONA MALČIĆ

PREDIMENZIONIRANOST U SUVREMENOJ UMJETNOSTI

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:
izv.prof.dr.art Tihomir Matijević

Osijek, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD - POP ART……1
2. PREDIMENZIONIRANOST KAO STRATEGIJA U SUVREMENOJ UMJETNOSTI……4
3. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKI DIO RADA…….6
4. „DUŠEVNA JUHA“……..9
5. ZAKLJUČAK……...10
6. SAŽETAK…….11
7. LITERATURA……..12

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja_____ potvrđujem da je moj _____rad
diplomski/završni

pod naslovom _____

_____

te mentorstvom _____

rezultat isključivo mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanove.

U Osijeku, _____

Potpis

_____

1. UVOD – POP ART

Pop art, skraćeno od engleskog *popular art*:popularna umjetnost, smjer je u umjetnosti nastao pedesetih godina prošloga stoljeća. Pojam je uveo kritičar Lawrence Alloway sredinom pedesetih godina kao oznaku za popularnu umjetnost masovne kulture. Inspiriran je vrijednostima potrošačkoga društva, te simbolima masovne popularne kulture, točnije umjetnici uzdižu svakodnevne predmete na umjetničku razinu. Razlikuju se dvije vrste pop-arta; neodadaistička i kritička linija odnosno parodiranje vrijednosti masovne kulture, te ikonički ili prikazivački pop-art koji doslovno, neutralno,možemo reći i dokumentaristički prikazuje oblike izražavanja masovne potrošačke kulture.

Nakon apstraktnog ekspresionizma, vraća likovnu umjetnost figuracij, te uvodi čitav niz tehnika u visoku umjetnost poput serigrafije,asemblaža itd. Neki od poznatijih umjetnika koji su ostavili utisak su David Hockney, Roy Lichenstein, Andy Warhol, Claes Oldenberg itd. Od hrvatskih umjetnika spomenula bih Denisa Kraškovića.

Claes Oldenburg (rođen 28. siječnja 1929., Švedska) pop-art kipar poznat po svojim predimenzioniranim skulpturama svakidašnjih objekata. Oduvijek ga je interesirao „*street life*“ odnosno sve što možemo vidjeti u velegradskim ulicama, izlozi, grafiti, plakati, reklame, pa čak i smeće. Njegovi radovi pripadaju neodadaističkom smjeru pop-arta, radi asemblaže,instalacije i hepeninge u kojima na humoristićan način provocira tipične predodžbe,simbole i proizvode američke potrošačke kulture. Sam umjetnik kaže da je humor veoma bitan element u njegovim skulpturama.

Claes Oldenburg: „Žlica i trešnja“ 1988. Minneapolis, SAD

Utemeljitelj pop arta Robert Rauschenberg počeo je kolažiranjem izrezaka časopisa i reklama na slike, ali najveći dojam postigao je kada je jednu sličicu iz stripa uvećao na veličinu zidne slike te time dobio potpuno novo značenje samim predimenzioniranjem. Time poručuje da prestanemo samo prelistavati i „gutati“ sve što nam nudi tisak, te da trebamo usporiti i pomno proučiti dane informacije.

Slično je djelovao Roy Lichenstein koji je slikao i uvećavao isječke stripova,također je radio i skulpture. Od primjera bih navela njegovu skulpturu koju je radio za Ljetne olimpijske igre održane u Barceloni 1992., te keramičke šalice. Skulptura prikazuje apstraktno lice u njegovom stilu, izrađeno od betona i keramičkih pločica, te točkastom strukturom imitira rastere novinske fotografije.

Roy Lichenstein: Barcelona head, 1992.

Roy Lichenstein, keramičke šalice #7, bojana keramika, 1965.

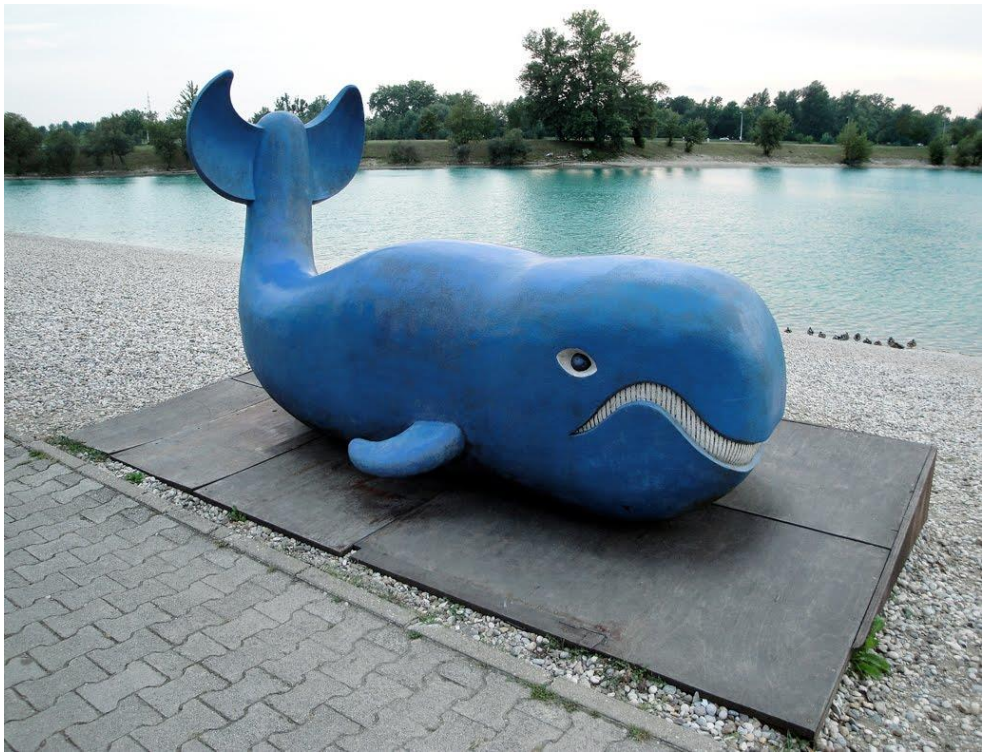
2. PREDIMENZIONIRANOST KAO STRATEGIJA U SUVREMENOJ UMJETNOSTI

Umjetnici poput Claesa Oldenburga koriste strategiju predimenzioniranja kako bi prirodali važnost svakidašnjim objektima, te po uzoru na to napravila sam veliku žlicu i tanjur.

Denis Kraškovič (23.ožujak 1972.) hrvatski je suvremeni kipar koji je diplomirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1994. Poznat je po svojim predimenzioniranim skulpturama gdje vrsno pokazuje poznavanje kiparskog zanata. Što još možemo isčitati u njegovoj umjetnosti jest ljubav prema prirodi te sklad s njom samom. Izrađuje skulpture životinja, također slike i crteže. Prvi značajni radovi bili su skulpture pingvina,krokodila i tuljana te naravno kit koji se nalazi u Zagrebu ispred Aquarius kluba u Zagrebu. Sam umjetnik kaže da gleda na pozitivne aspekte života te to želi primijeniti na svoju umjetnost, također i dozu humora. Njegove skulpture su veoma jednostavne forme,a crteži su plošni. Od primjera navela bih njegovu javnu skulpturu imenom „Dobrota“ koja se nalazi u Sloveniji, te javnu skulpturu kita u Zagrebu.

Denis Kraškovič: „Dobrota“ 2012., Kostanjevica,Slovenija

Denis Kraškovič: „Kit“ 1995., Zagreb

3. TEHNIČKO – TEHNOLOŠKI DIO RADA

Rad je započeo razgovorom s mentorom te skiciranjem na papir. Ljepila sam stiroporne ploče jednu za drugu pur-pjenom. Napravila sam jedan veliki blok iz kojeg sam kasnije rezbarila oblik tanjura pomoću pile, noža, vruće žice, žičane četke te na kraju krajeva i samim rukama jer se stiropor lako oblikuje. Prvi put sam iskušala taj materijal, te sam prvi put radila skulpturu većeg formata. Stiropor kao materijal lako se oblikuje i lagan je,pa skulpturu lako možete prenositi, no zahtjevno je zaglađivanje površine.

Nakon što sam oblikovala tanjur, došao je red na kit kako bih popunila sve neravnine i samim time učvrstila skulpturu. Koristila sam kit za drvo i glet za unutarnje površine, te sam sa elastičnom špahtlom premazala preko skulpture u više navrata, odnosno slojeva. Proces izrade žlice bio je isti kao i kod tanjura, no imala sam malih poteškoća jer mi je žlica pucala više puta samim time jer je tanja. Nakon što sam „prekitala“ površine slijedilo je bojanje površine.

Proces 1.

Proces 2./3.

Proces 4. (gotov rad)

4. „DUŠEVNA JUHA“

Proučavajući pop-art smjer u umjetnosti shvaćam njegove glavne tendencije. Neki umjetnici poput Andy-a Warhola obožavali su sav taj kič i površnost,te slavu, no neki poput Claesa Oldenburga su shvatili te parodizirali i ismijavali cijelu društvenu konzumersku situaciju.

Kao i šezdesetih, tako je i danas,malo toga se promijenilo. Živimo u svijetu konzumerizma, bombardiranja reklamama i informacijama, no, danas je čak sve to i izražajnije razvojem društvenih mreža i tehnologije. „Skrolamo“ na svojim pametnim telefonima, naručujemo hranu koja nam stigne pred vrata, kupujemo online odjeću i obuću, čak ni ne moramo izlaziti iz kuće. Sve nam je na dlanu, sve informacije koje trebamo, a više one koje su potpuno bespotrebne. Ljudi se promoviraju,fotografiraju hranu koju skuhaju ili jedu u restoranu, sebe, svoj „savršeni“ život žele podijeliti sa „svijetom“. A što je nama zapravo potrebno od svega toga? Kao što je rekao Rauschenberg trebamo malo zastati, proučiti, odmaknuti se. Ne dozvoliti tomu da nas povuče. „Duševna juha“ je puka metafora, jer pitanje je što našoj duši, našem istinskom „ja“ zapravo treba? Nahranimo dušu pravim vrijednostima.

Glavni uzor mi je kipar Claes Oldenburg, koji za svoju umjetnost kaže da treba imati dozu humora,da bez humora nema ništa s čime se u potpunosti slažem. Htjela sam pridodati važnost nečemu što je potpuno svakidašnje kao i umjetnici pop-arta, te sama veličina tanjura i žlice daje dojam neočekivanosti i šaljivosti te same važnosti. Tanjur djeluje kao disk, jednostavne je forme, žlica vertikalno visi iz zraka te na taj način dobivamo mobil. Žlicu će pokretati kretanje struja i prolaznika te vidimo odnos vertikalno-horizontalno .

5. ZAKLJUČAK

Radeći skulpturu tanjura i žlice iskušala sam novi materijal i prvi put sam radila nešto veće od same sebe možemo to tako reći. Shvatila sam da je kiparstvo medij kojime se želim nastaviti baviti u budućnosti. Radom sam htjela postići jednostavnost, odmak od lažnih vrijednosti i kiča kojima smo okruženi,šaljivost te gledatelja potaknuti na razmišljanje. „Duševna juha“ također je i poruka da u ovome ubrzanom svijetu gdje smo bombardirani informacijama malo usporimo te se zapitamo o pravim životnim vrijednostima.

6. SAŽETAK

U završnom radu bavila sam se predimenzioniranosti u suvremenoj umjetnosti, skulpturi. Napravila sam predimenzioniranu žlicu i tanjur te time dajem važnost svakidašnjim predmetima te se referiram na umjetnika Claesa Oldenburga,te spominjem pop-art umjetnost kao takvu. U radu je bitna jednostavnost, te odmak od kiča.

KLJUČNE RIJEČI: PREDIMENZIONIRANOST, POP-ART, SKULPTURA
OVERSIZING, POP-ART, SCULPTURE

7. LITERATURA

- Monografija Denis Kraškovič, Sve je moguće, 2018.
- Šuvaković, Miško – Pojmovnik suvremene umjetnosti, 2005.
- Šimat Banov, Ive – Hrvatsko kiparstvo od 1950. do danas, 2013.
- Ivančević, Radovan – Stilovi razdoblja život III, Umjetnost XX. stoljeća
- Likovne sveske 1, Umetnička akademija u Beogradu,1971.
- https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=49453 (10.rujna 2020.)